

nō impleat arbitrio: vt illa de q̄ mō agimus. vñ dicit: Ecce. ad dēstrādū certitudinē ppheticā: alia ē ex p̄scia dei cui nōstrū admittet arbitriū: et cooperatē grā psequi mur p̄mū: vñ ab ea iuste relicti tōmētū: alia nō ex p̄scia: s̄ ē qdā cōminatio more hūano scā sic illō: Adhuc. xl. dies et nīnīue subuertet. itelligēdo nisi nīnīue corugāt.

Hierony. b.

Ethurgēs aut ioseph sōno: fecit sicut p̄cepit ei angelus dñi: et accepit mariā cōiugē suā. Et nō cognoscebat eaz donec peperit filiū suū primogēnū: et vocauit nomen eius iēsum.

Hieron. b.

So aditu redijt vita quo igressa ē mo: s. RE. Per iobē diēnā enī ade oēs p̄diti sumus: p̄obediētia ioseph oēs ad p̄stinū statū icipū: reuocari. nā his v̄bis magna nobis virtus obediētie p̄mēdat: q̄bus dicit: Et. aut io. a sō. se. sic p̄ce. et ange. dñi. GLO. Nō tñ qd p̄cepit āgelus fecit: s̄ etiā sic p̄cepit. Quisq̄s etiā a deo monēt soluat mōras: surgat a sōno: faciat qd iubet. Et acce. ma. cōiu. suā.

Hierony. a.

CHRYS. Nō i domo accepit eā: nec enī adhuc dimiserat eā de domo: s̄ de aio suo deposuerat eā: et iterū i ani mū suū eaz recepit. REMI. Uel accepit celebratis nuptiis vt cōiunx vocaret: nō tñ vt p̄ciberet: qz seq̄t. Et nō cognoscebat eā. HIERO. p̄tra heluidiū: s̄ heluidiū sup̄fluo labore dēludat cognoscēdi v̄bū ad cōiū. magis q̄ ad sciētā cē referēdū: q̄si hoc quisq̄ negauerit. et eas in p̄ptas q̄s redarguit aliqñ p̄uidēs q̄piā potuerit suspicari. Deinde vult docē: qz donec siue vsqz aduerbiū certūz tēpus significet: quo cōpleto fiat aliquid quod vsqz ad illud tempus nō fiebat: vt b. Nōcogno. eā dō. pe. filiu.

Hieron. b.

Ppper inquit cognitā cē post partū: cur? cognitiōē filij tñ gnatio differebat. Et ad hoc approbandū cōgerit de scripturis exēpla q̄ plurima. Ad qd rōndemus: Et cognoscebat: et vsqz vel donec i scripturis duplici intelligēda. Et de eo qd ē qd scriptū ē: Cognoscebat: ad cōiū cē referēdū ipse dīstīnit nullo dubitātē: qñ ad sciam sepe referat vt ibi: Remansit puer iēsus in hierlm: et nō cognouerūt parētes ei. Sic etiā donec i scriptura sepe certū tps sic ipse dīstīnit significat: sepe infinitū: vt ē illō: Donec cōfenscatīs ego sū: nūqd poi: q̄ p̄fuerit: de? desistat. Et saluato: i euāgelio: Ecce ego vobiscū sū vsqz ad cōsumatiōē seculi: ergo post p̄sumatiōē seculi a discipulis abscedet: Et apo. Oportet illū regnare donec ponat inimi cos sub pedib? ei: nūqd postq̄ illi sub pedib? erūt: regnare dēstīnt: intelligat ergo ea de qd? posset ambigi si nō fuissent scripta significari. Cetera vō nīc itelligētē de relinq: iuxta qd euāgelista illud idicat: de quo scandalū poterat moueri: nō eā cognitā cē a viro vsqz ad partūz: vt multo magis itelligerem? cognitā nō fuisse post partū.

Hieron. a.

HIERO. sup matth. Ut qd dicat: Donec ille vixit nō ē hoc locutus: nūqd p hoc significat: qz post mortē ille locutus ē: qd fieri nō pōt: sic et ioseph ate partū credibile fuit vt nō cognosceret eā: qz nōdū cognoscebat mysterij dignitatē: postq̄ vō cognouit: qz ē scā vnigenitū dei templū: quō poterat hoc vsurpare: Sed sequētes Euno miū putat: qz illi ausi sūt hoc dicere qz ioseph hoc ausus fuit: sicut insanus neminē reputat cē sanū. HIERO. cōtra heluidiū: Ad sūmā illud requiro cur se abstīnerit ioseph vsqz ad partūz diez: rēdebit vtiqz qz angelū audierat dicentēz: Qd in ea natū est. Qui ergo sōnio tñ credidit vt vxorē nō auderet tāgere: hic postq̄ pastores audierat: magos viderat: miracula tāta cognouerat: tēplū dei spūssacū sedē: dñi sui matrē audebat attingē.

Hierony. a.

CHRYS. sup matth. Pōt etiā dici qz verbiū cognoscēdi hic accipit p agnitōē: vere. n. nō agnouit eā ate cuius fuerat dignitatis: et postq̄ peperit tūc cognouit eā: qz speciosior et dignior facta fuerat qz totus mūdus: qz quē totus mūdus capere nō poterat: in angusto cubiculo vteri sui sola suscepit. HILA. in homi. Uel aliter: Propter sacissimē Mariē gloriōficationē a ioseph cognosci non potuit. do-

nec peperit. dñm. n. gloriē hīs in vtero quomō cognosce re: i moysi cū deo colloquētis gloriōfic. ta ei facies. vt nō possent intēdere in eū filij israel: quātomagis Maria agnosci vel intueri non poterat: quē dñm potētē i vtero habebat: Post partū autē a ioseph agnita inuenit specie faciet: non tactu libidinis. HIERO. sup matth. Et hoc aut qz dicit: filiū suū p̄mogēnū: qdā puerissime lū spicant et alios filios habuisse: Maria dicitēs p̄mogēnū nō dici nisi qui habeat et fratres: cū hic mos scripturā sit: vt primogēnū non eū vocēt: quē fratres sequūtur: sed eū qui primus natus sit. HIERO. cōtra heluidiū: Alioquin si nō ē primogēnū nisi quē sequunt et fratres: tādiu sacerdotibus primogēnū non debent: qdū et alia fuerint. pererat. GLO. Uel primogēnū dicit inter oēs electos p gratia: p̄pue autē vnigenitū dei patris vel Mariē dicit. Seq̄t. Et vocabit nōm ei? iēsu. Die octauo quo fiebat circūcisio et nōmē imponebat. RE MI. Liqueat aut hoc nōmē fuisse nōtissimū sanctis paribus et dei pphētis: maxime illi qui dicebat. Defecit i salutarī tuo anima mea: et exultauit cor meū i salutarī tuo. Et illi q dicebat. Exultabo i deo iesu meo. CAP. II.

Quoniam natus est iesus in bethleem iude in diebus herodis regis: ecce magi ab oriente venerunt hierosolimā dicentes: Ubi est qui natus est rex iudeorū? Vidimus enim stel las eius in oriente: et venimus adorare eum.

AVG. in ser. de epi. Post miraculū virginē part? quo vterus diuino lumine plenus saluo pudoris signo deū hoīemqz p̄fudit inter obscuras cubiculū latebras et p̄cepis angustias: in quib? infinita maiestas mēbris cōtra citioribus stabulabat: dū pendet ad vbera et viliūz paup̄ deus inuolumenta pānoz: repēte nouū de celo sidus teris effulsit: et totius mūdi dissipata caligine: noctē cōuertit in diē: ne dies celaret in noctē. vñ euāgelista dicit: Cū ergo natus ē. REMI. In prin. aut hui? euāgelicē lectionis tria ponit. Personā cū dicit: Cū n. esset i. locū. cū ait: In bethleem iude. tps cū addit: In diebus herodis regis. Et hec tria ad cōfirmatiōē narrādē rei ponuntur.

HIERO. sup matth. Putamus aut ab euāgelista p̄mū editū sic in hebraico legim? iude nō iudee. Que ē enī aliaz gētū bethleem: vt ad distinctionē ei? hic iudee pone ret. Iude aut ierico scribit: qz et alia bethleem i iudea legimus in li. iesu filij naue. GLO. Due enī bethleem sūt: alia q̄ est in terra gabulon: altera q̄ in terra iuda: q̄ prius vocata ē effrata. **A**VG. in li. de con. euān. De ciuitate aut de bethleem mattheus lucasqz p̄sentit. S̄ quō et q̄ cā ad eā venerint ioseph et maria lucas exponit: mattheus p̄mittit. Ecōtra de magis ab oriente veniētibus lucas tacet mattheus vicit. **C**HRYS. sup matth. Sed videamus quid ad vtilitatē respiciat qz euāgelista tps designat quo christus nascit dicit: In die. he. regis. qd dicit vt p̄phetia danielis impletā demonstraret: qd post. lxx. septimanas a nōzū christū nasciturū esse p̄dicat. Nā ex illo tēpore vsqz ad regnū herodis. lxx. septimanarū aī sūt cōsūmati. vel iō: qz tādiu iudaica gens sub iudaicis regib? q̄ uis p̄ctōib? tenebat p̄pē mitebāt ad remediū ei? nūc qñ lex dei sub p̄tate regi iniq̄ tenebat: et iusticia dei sū dñatio ne romana p̄mebat nascitū christus: qz magna dēsp̄rabilis infirmitas: medicū artificis iōzē q̄rebat: vel iō regis alienigene mētiōē fecit: vt impleat p̄phā qd dixit: Nō auferet sceptrū de iuda: nec dux de femore ei? donec vēiat qd mīrēd? ē. **A**MB. sup lucā. Fert aut qd idumelatro nes ascalonā igressi: antipatrū inter alios adduxerūt captiui. Is igit imbutus mysterijs iudeorū: hircano iudee regi amicia copulast: quē p̄scad pompiciū hircanus direxit: et qz legationis fructu positus ē: p̄ eaz gratiā ptem regni affectauit. Occiso aut antipatro filius eius herodes sub antonio senatusconsulto iudeis regnare p̄ceptus ē. in quo

In quo claret herodē nulla affinitate generis iudeorū re-
gnū q̄sſe. **CHRY.** i. ho. Dic autē: Herodis regi. digni-
tate addēs: q̄ t̄ ali. fuit herodes q̄ iohannē interfecit.

CHRY. sup. math. Dū ergo hoc tpe nat' eēt: Ecce ma-
gi veniūt. hoc ē p̄fēctim vt nat' ē: magnū deū oñdēs in
puulo hoīe. **RABA.** Magi vō sūt q̄ de singulis reb'
philosophant: s̄ p̄mo cōis magos p̄ maleficiis accipit: q̄
alit tñ hñt apō gētē suā: eo q̄ sūt p̄bi chaldeorū: t̄ ad h'
artis sciaz reges quocq̄ t̄ p̄nci p̄s ciuīdē gētis oīa sapiūt
t̄ ipi p̄mū oīū dñi intellexerūt. **AVG.** i. ser. de epi. Isti
autē magi q̄d fuerūt nīsi p̄mitte gētū: Irabelite pastores:
magi gētilēs. illi p̄pe: isti longe: vtriq̄ tñ ad angularē la-
pidē cucurrerūt. Manifestat' ē ergo iesus nō doctis nec
iustis. p̄ualet nāq̄ impitā i rusticitate pastoz: t̄ ipietas
i sacrilegijs magoz: vtrōsq̄ sibi lapis ille angularis attri-
buit: q̄ppe q̄ venerūt stulta eligere vt p̄funderet sapiētes:
t̄ nō vocare iustos: sed p̄ctōies vt null' magn' sup̄biret:
null' iūm' deſparet. **GLO.** Hi autē magi reges fuerūt:
q̄ est tria munera obtulisse dicunt: nō iō nō p̄les q̄ tres
fuisse p̄bant: s̄ vtp̄ eos gētes q̄ ex tribus filijs noe nate
sūt: vēire ad fidē p̄figuraret. vel tot fuerūt p̄ncipes: qui
plures duxerūt i comitatu suo. Venerūt autē nō post an-
nū: q̄ tūc iuēntes in egypto: nō i p̄ſepio: s̄ tertiadecima
die. Ad oñdēdū autē vñ veniūt dī: Ab oriēte. **REMI.**
Sciēdū ē autē q̄ varia ē de magis opio. q̄dā. n. dicūt eos
fuisse chaldeos: chaldei. n. stellā p̄ oco colebāt: t̄ iccirco
dixerūt q̄ nūcupatiuis eoz de' oñderit dēi vep̄ natū.
Alij vō dicūt p̄las eos fuisse: nōnulli dicūt illos de vlti-
mis finib' terre fuisse. Alij vō dicūt illos fuisse nepotes
balaā: q̄d magis ē credēdū. Balaā. n. inf̄ cetera q̄ p̄pheta
uit dixit: Oriēs stella ex iacob. Illi vō hñt s̄ hāc p̄pheta
mox vt viderūt stellā nouā intellexerūt regē natū t̄ ve-
nerūt. **HIERO.** Et sic hāc stellā futurā varicīno ba-
laaz nouerant: cui' erat successor: s̄ q̄rēdū ē si chal-
dei vel p̄se aut de finib' ire fuerūt: quō i tā breui spacio
hierosolymā venire potuerūt. **REMI.** s̄ sciēdū ē q̄
aliq̄ solēt dicē q̄ puer q̄ tūc nat' ē i tā breui spacio ipis
de vltimis finib' ire ad se p̄ducē potuit. **GLO.** Uel nō
mirādū ē eos i. xij. dieb' venisse i bethleē: cū equos ara-
bicos: t̄ domedarios haberēt: q̄. s. sūt veloces ad iter.

CHRY. sup. math. Uel p̄ biēniū aīe xpi natiuitatem
p̄fēctū fuit: t̄ stella eos p̄cedebat: t̄ neq̄ efca neq̄ por' de-
fecit i peris eoz. **REMI.** Uel si fuerūt successores ba-
laaz: reges istoq̄ nō longē distant a t̄ra p̄missiois: iccirco
i tā breui spacio ipis hierlm venire potuerūt. s̄ tūc
q̄rēdū ē: q̄re euāgelista dicat eos ab oriēte venisse: Qd
iō ē: q̄ ab illa regiōe venerūt. q̄ i oriētali pte iudeis pos-
ta ē. Pulchre autē ipi ab oriēte venisse dicūt: q̄ oēs q̄ ad
dñz veniūt: ab ipō t̄ p̄ ipz veniūt. Ip̄e. n. ē oriēs: fm illd:
Ecce vir: oriēs nomē ei'. **CHRY.** sup. math. Uel ab
oriēte venerūt vñ dies nascit: inde initū fidei p̄cessit: q̄
fides lumē ē aīaz. Ab oriēte ḡ venerūt sed hierosolymā.

REMI. Quāuis dñs ibi nat' nō eēt: q̄ i agnosceret
natiuitatis ip̄s: locū tñ nō cognouerūt. B̄ierlm. n. regia
ciuitas ē: t̄ crediderūt q̄ talis puer nō nisi in vrbe regia
nasci debuisset. Siue iō venerūt: vt adimpleret q̄d scriptū
ē: De syon exiuit lex t̄ vñ dñi hierlm. q̄ ibi p̄mo annū
ciat' ē christ'. Siue vt studio magoz dānarcē pigritia iu-
deorū. Venerūt ergo hierosolymā dicētes: Ubi ē q̄ nat'
ē rex iudeorū. **AVG.** i. ser. de epi. Cū autē multi nati at-
q̄ defūcti eēt reges iudeorū: nūq̄d quēq̄ eoz adorādūz
magi q̄ſierūt: q̄ nec quēq̄ eoz de celo loq̄ntē didicerūt.
Nō itaq̄ regi iudeorū q̄les eē illc solebāt: hñc tā magnū
honorē longinq̄ alienigene ab eodē regno p̄ſus ab extra-
neis a se debere arbitrabant. s̄ talē natū eē didicerāt: i
quo adorādo: se salutē q̄ s̄ deū ē p̄ſecuturos minime du-
bitarēt. neq̄. n. etas erat saltē: cui adulatio hūana serui-
ret nō de mēbris purpura: nō i capite diadema fulgebat
nō pōpa famulātū: nō troz exercit': nō gl'iosa fama p̄lio

rū: hos ad eū viros extremotis trīs cū tāto voto suppli-
catōis attraxerūt. Iacebat i p̄ſepio puer ortu recēs: exi-
guis corpē: p̄tēpibilis paup̄tate. s̄ magnū aliqd̄ late-
bat i puo q̄d illi hoies p̄mitte gētū. nō t̄ra portatē: s̄ ce-
lo narrate didicerāt. vñ seq̄t: Quidim'. n. stel. ei' in oriēte.
Annūciat' t̄ itrogat: credūt t̄ q̄rūt: tāq̄ significātes eos q̄
abulāt p̄ fidē: t̄ deſiderāt sp̄z. **CHRY.** i. ho. Sciēdū
autē q̄ p̄ſcillianiste heretici q̄ nasci vñquēq̄ hoīem sub
p̄stitutionibus stellarū putāt: hoc i adiutorio sui erroris
assumūt: q̄ noua stella exiit: cū dñs in carne appuit: cui'
fuisse fatū eādē q̄ apparuit: stellā putāt. **AVG.** de con.
eua. Et fm faustū hic stella iducit: q̄ p̄firmat gēncēz vt re-
cte gēnesidiū hoc magis nūcupari possit q̄ euāgelium.

GRE. i. ho. s̄ absit a fidelū cordib' vt eē q̄d fatū di-
cat. **AVG.** de ciui. dei. Nā hoies qñ fatū audiunt: vñ
tata loq̄ndi p̄tēndie nō intelligūt nisi vñ passiōis fidēz:
q̄l' ē qñ q̄s nascit siue p̄cipit: q̄ aliq̄ alienāt a dei volūtate
Et hi ab aurib' oīuz repellēdi sūt: q̄ q̄lūcūq̄ deoz vo-
lūt esse cultores. Alij vō stellas hāc putant habē p̄tātē
traditā sibi a sumā dei p̄tātē: q̄ magnā celo faciūt iūritā.
i cui' velut splēdidissima curia opinat' scelera faciēda de-
cernit: q̄lia si aliq̄ terrena ciuitas decreuisset: genere hūa-
no decernēte fuerat euerēda. **CHRY.** sup. math. Si
ergo aliq̄s adulter t̄ homicida fiat p̄ stella: magna ē ini-
q̄tas illaz: stellaz: magis autē illi' q̄ creauit stellas: nā cuz
sit p̄ſcius futuroz de': ex quo tāta iniq̄tas futura erat p̄
stellas: si voluit ei dare nō ē bon'. si voluit ei dare: t̄ non
potuit ipotēs ē. Si etiā stelle ē q̄ aut mali sum' aut boni:
ergo nec bonū nrm laudandū ē nec malū vitupandū: q̄a
nec i nobis ē volūtati' act': vt q̄d. n. mali mei penā ſuſci-
piā: q̄d nō volūtate s̄ necessitate p̄misi. **CHRY.** sup.
math. Ipsa de nīq̄z mādara dei ne peccēt hoies: aut hoz
tamēta vt faciāt bonū: hāc inſipiciētia destruit. Quis. n. iu-
bet aliq̄ne: ne faciat malū: q̄d nō pōt declinare: aut faciat
bonū: ad q̄d nō pōt puenire. **GRE.** Inſipiciēs vō sūt
t̄ oīones oībus fm fatū exiſtētib': exulat autē ex puidē-
tia dei cū p̄tate: cū his t̄ hō organū solū inuenit sup̄ni
circularis motus: ad hoc. n. moueri ad opatiōes aiunt
nō solū p̄tes corpis t̄ aīe excoģitāōes t̄ vñ q̄ hoc dicūt
q̄ i nobis sūt: t̄ p̄tingētis naturā destruit ea: t̄ nibil aliud
ē hoc q̄ oīa euertere. vbi etiā de reliquo erit liberū arbi-
trū: liberū. n. oporet eē q̄d ē i nobis. **AVG.** in. x. de
ciui. dei. Non vñquēq̄ aut absurdū dici pōt: ad solas
co:poz differētias aſilatus quosdā valere ſidercos: sic
solarib' accessib' t̄ decessib' videm' anni t̄pa variari: t̄
lunarib' incrementis atq̄ decrementis augeri t̄ minui q̄dā
genera rerū sic conchas t̄ mirabiles estus oceanit: nō autē
animi volūtates positiōib' ſiderū subdi q̄ nō dicāt stel-
le significare ista pōt' q̄ facit: q̄d ē q̄ nūq̄ dicē potuerūt:
cur in vita geminorū in actiōibus: in euet' b' t̄ p̄ſſioni-
bus: actib': honorib': ceterisq̄ reb' ad humanā vitāz
p̄tinētib': atq̄ in ipsa morte plerūq̄ sit tāta diuerſitas: vt
similiora sint multi extranei q̄ ipi iter se gemini: p̄ exi-
guū ipis interuallū in nascēdo ſeparati: in p̄ceptū autē p̄ cō-
cubitu vno etiā momēto ſeminati. Qd ergo conant' effi-
cere de iternallo exigui ipis q̄d iter se gemi dñ nascere
habuerūt. Si tñ valet quāta inuenit in geminorū volūta-
tibus: actib': morib': casibusq̄ diuerſitas. Quidā vero
nō astroz p̄stitutionē: s̄ oīum p̄nexionē seriēq̄ causarū:
quā dei ſūmi tribuit volūtati t̄ p̄nti fati noīe appellant.
Siq̄s ergo res hūanas fato tribuit: q̄ ipsā dei volūtate
vel p̄tātē fati noīe appellat: ſmāz teneat: linguā corrigat:
qñ fati nomē solet a loquētib' poni in ſiderū p̄stitutionē.
vñ volūtate dei fati vocabulo nō nūcupamus: nisi forte
vt fatū a fando. i. a loquēdo dictū intelligam'. Scriptū
ē: Semel locut' ē de': duo hec audiui. Unde nō ē multū
cū eis de vbi p̄troueria laborādū atq̄ certādū. **AVG.**
cōtra faustū: Si autē sub fato stellarū nulli' hoīs gēncēz
ponūm' liberū arbitriū volūtati ab oī necessitatū viculo

Hieronymus.

vindicem: quanto min' illi' ipale gnatione sub astroz co-
ditioe credim' facta: qd e vnuerforz etern' creator: r dñs.
Itaqz illa stella quā viderūt magi: Chriſto fm carnē na-
to nō ad decretū dñabatur: ſz ad testimoniū famulabat.
Proinde nō ex illis erat ſtellis q ab initio creature itinep-
ſuoz ordinē ſb creatori lege cuſto diuit: ſz nouo vgis par-
tu nouū ſidus apparuit: qm' myſteriuſz officiū ſui etiā ipſis
magis q'retib' Chriſtū cū ate faciez periret exhibuit: vo-
nec eos vſqz ad ipſū locū vbi de' vbi infans erat p'eun-
do p'duceret. Qui aut' aſtologi ita p'ſtituerūt naſcētū ho-
minū ſata ſub ſtellis vt aliqua ſtellarū hoīe aliquo nato
circuit' ſui ordinē reliqſſe: r ad eū q nat' e aſſeuerēt: ſoz-
tez qppe naſcētis aſtroz ordinē colligari arbitrātur: nō
aſtroz ordinē ad hoīs nati diē poſſe mutari. q'p'opter ſi
ſtella illa ex his erat: q in celo pagunt ordinē ſuoz: quō
poterat diſcernere qd Chriſt' actur' erat: q nato xpo iul-
ſa e relinq're qd agebat. Si aut' vt p'babili' credit' ad de-
moſtrandū Chriſtū q nō erat exorta ē: nō iō xps nat' ē qz
illa extitit: ſz illa extitit qd xps nat' ē. vñ ſi dicit oportet
nō ſtella Chriſto ſz Chriſtū ſtelle fati fuiſſe dicerem'. ipſe
q'ppe illi: nō illa huic naſcēdi attulit cāz. **CHRY.** i. ho.
Nō ē hoc etiā aſtronomie op' a ſtellis ſcīre eos q naſcū-
tur: ſz ab hora natiuitatis futura p'dicere. hi aut' tps nati-
uitatis nō cognouerūt vt hic ſumētes initū a ſtellarū mo-
tu futura cognoscerēt: ſz ecōuerſo. Dicūt ergo: Vidimus
ſtella et'. **GLO.** i. ppriā: qz hāc creauit ad oñſionē ſui.
AVG. in ſer. de epiſp. Paſtorib' angeli: magis ſtella
Chriſtū demonſtrat: vtrūqz loq' lingua celoz: qd lingua
ceſſauerat p'phetaz. Celos angeli habitāt: ſidera eroz
nat: vtrūqz ergo celū enarrāt gloriā dei. **GREG.** Et ra-
tiō ab ill' iudeis tanq' ratione viciis rōnale aīal. i. ange-
lus p'dicare debuit: gētilēs vō qd rōne vti neſciebāt: ad
cognoscedū dñm nō p' vocē ſz p' ſigna p'ducit: qz r illis p-
phetie tanq' fidelib': r iſtis ſigna tanq' infidelibus data
ſūt. Eſſe aut' gētilibus Chriſtū cū pfecte eēt etatis apli p'e-
dicāt: eūqz puulū r necdū p hūan' oīs officiū loquētes
ſtella gētib' dēnūciat: qz nimirū rōnis ordo ponebat: vt
loquētē iā dñm: loquētes nobis p'dicatorēs: r necdū lo-
quētē elemēta muta p'dicarēt. **AVG.** in ſer. de epiſp.
Ipſe etiā Chriſt' expectatio gēnū de qbus quodā buſſi-
mo p'ti Abrae innumerabilis fuit p'miſſa ſucceſſio: nō car-
nis ſemine ſz fidei fecūditate generāda. r iō ſtellarū mul-
titudinē cōpata: vt ab oī gēnū p'e: nō terrena ſz celeſtis
p'genies ſperaret. Ad credēdū ergo p'miſſe poſteritatis
heredes i ſiderib' designari: ortu noui ſideris: vt in quo
celū eſt: adhibitiū in testimoniū celū famuleſ obſequiūz.
CHRY. in ho. Om' aut' non celeſtū vna ſtellarū hec
fuit manifeſtū ē. nulla enī alia ſtellarū hac via p'cedit: hec
enī ab oriēte in meridiē ferebat. ita n. Palestina ad Per-
ſidē iacet. Secūdo aut' a tpe q videbat: nō. n. in nocte ap-
paruit tñ: ſz i media die: qd nō ē virtutū ſtelle: ſz nec etiā
lune. Tertio ab eo q apparebat: r occultabat rurfus. cū
enī intrauerūt hieroſolymā occultauit ſeipſa: deide vbi
herodē reliq'rūt: ſeipſa moſtrauit: neqz etiā p'p'riū quēdā
greſſū habebat: ſz cū oportebat ire magos ibat: qn' autē
ſtare oportebat ſtabat: ſic r de colūna nubis erat i deſer-
to. Neqz etiā ſurſū manēs partū virginis oſtentabat.
ſed deoſum deſcendens hoc faciebat: qd non eſt ſtelle
motus: ſz vntis cuiuſdā rōnalis. vñ videt hec ſtella vir-
tutis fuiſſe i talē apparentiā ſormata. **REMI.** Nō
nulli dicūt hāc ſtellarū fuiſſe ſp'mſc'm: vt ipſe q poſtea ſup
baptiſmū dñm deſcēdit in ſpecie colūbe: i ſpecie ſtelle ap-
paruit magi. Alij dicūt fuiſſe āgelū: vt ipſe q apparuit pa-
ſtorib' apparuerit etiā magi. **GLO.** Sedq' etiā: In oriē-
te. Vtrū ſtella in oriēte orta ſit: an ipſi ibi poſiti natā r oc-
cidētē viderit: ābiguū ē. ponit enī naſci i oriēte r eos in
hierl'm p'ducere. **AVG.** in ſer. de epiſp. Sz diciturus
es: A quib' audierūt q talis. i. ſtella Chriſtū natū ſignifi-
caret: p'fecto ab angelis aliqua monitione reuelatio-

nis. Queris fortassis: ab angelis bonis an malis? Chri-
ſtū qdē r angeli mali hoc ē demonēs filiū dei eſſe p'feſſi
ſūt. Sed cur nō r a bonis nō audierint qn' i Chriſto ado-
rādo ſalus eoz iā āgrebat: nō inq'tas dñabāt. Potue-
rūt ergo illis r āgelū dicē: Stella quā vidisti Chriſtus ē.
Ite adorate illū vbi nat' ē: r ſimul iudicate q'lis quātūſqz
natus ſit. **LEO** papa i ſer. de epiſp. Uel p'ter illā ſtel-
le ſpecie q corporeū incitauit obtutū fulgētiō: veritatis
radius eoz corda p'docuit: r hoc qdē ad illuminationē
fidei p'tinebat. **AVG.** in li. de q'st. no. r ve. teſta. Uel iu-
deoz natū rege intellexerūt: cū ſtella indice tpalis rex ſo-
leat designari. hi enī magi chaldei nō malivolētia aſtro-
rū curſū: ſz rerū curioſitate ſpeculabant. Sic enī daf in-
telligi: traditionē balaaz ſeq'bant q dixit: Oiet ſtella ex
iacob. vñ vidētes ſtella extra ordinē mūdī: hāc intellexe-
rūt quā balaaz futurā indicē regis iudeoz p'phetauerat.
LEO papa i ſer. de epiſp. Potuerūt aut' illis credita
r intellecta ſufficere vt copali intuitu nō inq'rent: qd
plenūſimo viſu mētis inſpexerāt. ſz diligētia ſagacis of-
ficij ad vidēdū vſqz ad puerū pſcuerās: nri t'pis hoībus
ſeruiebat: vt ſic oībus nobis p'fuit q poſt reſurrectionē
oīi veſtigia vulnerū ei' Thome apli explozauit man':
ita ad noſtrā vilitatē p'ficeret: q i infantia ipſi' magoz
p'bauit aſpectus. Unde dicūt: Venimus adorare eoz.
CHRY. ſup matth. Sz nunqd neſciebāt: qz in hierl'm
regnabat herodes: nunqd nō intelligebāt qz qdēqz rege
viuēte alterū regē p'nuiciat aut adorat punit in ſanguine?
Sz dū pſiderabāt regē futurū: nō timebāt p'tē. adhuc
nō viderāt Chriſtū: iam parati erāt mori p' eo. O bñ ma-
gi q āre cōſpectū crudeliſſimū regis: p'uiſqz Chriſtū co-
gnoscerēt: Chriſti facti ſūt p'feſſores.
Audies autē herodes rex turbatus eſt: r om-
nis herofolyma cum illo. Et p'gregans omnes
principes ſacerdotū r ſcribas populi ſciſcitabat
ab eis vbi Chriſtus naſceretur. At illi dixerūt ei:
In bethleem iude. Sic enī ſcriptū eſt per p'phe-
tam: Et tu bethleem terra iuda: nequaquā minima
es in principibus iuda. Ex te enī exiet dux qui
regat populum meum iſrael.
AVG. in ſer. de epiſp. Sic magi deſiderāt redēptōrē
ita herodes timet ſucceſſorē. vñ ſedtur: Audies autē he-
rodes rex turbatus eſt. **GLO.** Rex vñ vt ex collatiōe
ei' q q'rī hic intelligat extraneus. **CHRY.** ſup matth.
Et iō turbat audies regē natū iudeis ex genere iudeoz
cū eēt ipſe genere idume': ne regno reuoluto iterū ad iu-
deos: ipſe a iudeis expelleret r ſemē ei' poſt ipſū pſcīde-
ret a regno: ſemp enī grādīs p'tas mato: i timozi ſubiecta
ē. Sic n. ramī arborū i excelſo poſitarū etiā ſi leuis aura
flauerit mouent: ſic r ſublimēs hoīes etiā leuis nūcū fa-
ma p'turbat: humiles aut' ſic i p'uallē plerūqz in trāquilli-
tate p'ſiſtūt. **AVG.** in ſer. de epiſp. Quid aut' erit tri-
bunal iudicantis: qn' ſupbos reges timere faciebat natiui-
tas infantis: Pertimeat regē ad patris dextrā iā ſedentē
quē rex impius timuit adhuc matris vbera lambentēz.
LEO papa i ſer. de epiſp. Supfluo tñ herodes timore
turbat: nō capit xpm regio tua: nec iudei dñs p'tatis tue
cepit eē p'ter'. **AVG.** Quē i iudea regnare nō vīs: vbi
qz regnat. **GLO.** Uel nō ſolū p'pter ſe timuit: ſz p'pter
irā romanorū. decreuerāt. n. romani: neqz rex vel deus
ſine eoz pſilio diceret. **GRE.** i. ho. Celi aut' rege nato:
rex tre turbat' ē: qd nimirū terrena altitudo cōfundit: cū
celſitudo celeſtis aperit. **LEO** papa i ſer. de epiſp. He-
rodes etiā diaboli pſona gerit cui' tūc fuit icēto: ita nūc
quoz ē deſeſſus imitator. Cruciat enī vocatiōe gēnūz: r
quotidiana p'tatis ſue deſtructiōe torquet. **CHRY.** ſup
matth. Uterqz ergo celo p'prio turbat: ſui regni ſucceſſo-
rē timebat: herodes terrenū: diabolus aut' celeſtē. **Ecce**
autē r

autē et iudaicus populus turbatur: quod magis de auditu isto gaudere debuerat: quod rex iude surgere dicebat. Sed turbabatur: quod de aduentu iusti non poterant gaudere inique. Aut certe turbabantur: ne forte iratus iudaicus regi genus eius vexaret. **U**n sequitur: Et ois hierosolyma cum illo. **G**LO. Volens illi favere quem timebat: populus enim plus iusto eis faveat: quos crudeles sustinet. **S**equitur: Et congregas oēs populi sacerdotes et scribas. **U**bi nota diligentia in quibus: ut si inveniret faciat quod postea se velle ostendit: si autem accusat sit Romanis. **R**EMI. Scribe autem dicti sunt: non tamen ab officio scribendi: sed potius ab interpretatione scripturarum: erat enim legis doctores. **S**equitur: Scilicet ab eis ubi christus nasceretur. **D**ic at tēdēs ē: quod non dixit: christus natus ē: sed ubi nascetur. **C**allide enim interrogavit eos ut posset agnosceret de rege nato letarentur. **C**hristus autem vocatur: quod novum inungi regem iudeorum.

CHRYSOSTOMUS super mattheum. Ut quod autem interrogat herodes quis non crederet scripturis: aut si crederet: quod spabat post se interficere illum: quem regem futurum esse dicebat. **S**ed diabolus istigabat: quod crederet quod scripturae non mentiantur: sic sunt oēs peccatores quod hoc ipsum quod credunt perfecte credere non permittunt: quod enim credunt veritas est veritas: quod non potest esse occulta: quod autem non credunt: execratio est inimici. **S**i enim perfecte crederent: sic viveret quasi post modicum transiret de hoc mundo: non quasi in eternum mansisset. **S**equitur: At illi dixerunt: In bethleem iude. **L**EO papa in sermone de epiphania. Magi quidem humano sensu si significatum sibi regis ortu existimaverunt in civitate regia esse quod dicitur: sed quod servi suscepit formam: et non iudicare venerat: sed indicari. **B**ethleem pereginit natiuitati: hierosolyma passioni. **T**HEO. Si enim maximam Romam elegisset civitatem: potestatem civitatis mutatione orbis terrarum facta putaret. si si fuerit impatoris potestatem vilitatem ascriberet. **S**ed quid fecit: oia egena et vilia elegit: ut divinitas cognosceret orbem transformatum terrarum. propterea paupercula elegit matrem: paupercula patriam: egenus sit pecunias: et hoc tibi exponit prope. **G**REG. in libro. **B**ethleem in bethleem nascitur. **B**ethleem quippe domus panis interpretatur. Ipse namque est qui ait: Ego sum panis vivus qui de celo descendit. **C**HRYSOSTOMUS super mattheum. Cum autem debuissent celare mysterium regis promissi a deo maxime in conspectu alienigenarum regis: facti sunt non predicatorum operarii dei: sed proditores mysteriorum eius: et non solum manifestant mysterium: sed etiam prophetiam pulverem exemplum. **U**n subtingunt: Sic enim scriptum est per prophetam. **M**ichea: Et tu bethleem terra iuda. **G**LO. hoc sic ponit: ut ab eis deum esse: quod est non verba: veritate scilicet quodammodo ponit. **H**IERO. **U**n hic reprehendunt iudei de ignorantia quam prophetia dicit: Tu bethleem effrata. illi dixerunt: Tu bethleem terra iuda. **C**HRYSOSTOMUS super mattheum. Sed adhuc ipsa prophetia precipiens iherosolymam: puuloque facti sunt ea. sic enim scriptum erat: Ex te erit rex qui pascet populum meum israel et dies eius erit dies seculi. Si ergo integras prophetias tenuissent: consideras herodes quod venerat rex terrenus cuius dies a diebus seculi erant in tantum furor non exarsisset. **H**IERO. super mattheum. Est autem sensus prophetie talis: Tu bethleem terra iuda vel effrata: quod idem dicitur: quod est alia bethleem in galgalis sita: quousque puerus visus inter milia civitatum iuda: tamen ex te nascetur christus qui erit dominator israel: qui secundum carnem de david esse de matris natum esse ante secula: et idem dicitur: Egredietur eius ab initio a diebus eternitatis: quod in principio ubi erat apud deum. **S**ed hoc ultimum ut deum esse iudei tacerent: alia vero mutaverunt: vel per ignorantiam ut dicitur: vel ad maiorem manifestationem: ut herodi alienigenae intellectum prophetie aperiret. unde per eum quod propheta dicit: Effrata: quod erat nomen antiquum et forte herodi ignotum: dixerunt: terra iuda. **P**ro eo autem quod prophetia dixerat: Minima es in milibus iuda. volens ostendere parvum esse quod tamen ad populi multitudinem dixerunt: Neque enim minima es in principibus iuda. volens ostendere magnitudinem dignitatis pervenire ex dignitate principis nascitur: quasi diceret: Magna es inter civitates ex quibus principes pervenerunt. **R**EMI. **U**el talis est sensus: quousque minima videaris inter urbes principum huius:

tamen non es minima: quod ex te erit rex qui regat populum meum israel. dux autem iste christus est: qui populum fidele regit et gubernat.

CHRYSOSTOMUS in libro. **I**ntende autem certitudine prophetie: non enim dicitur quod in bethleem erit: sed quod de bethleem erit: ostendens quod ibi solus nasceretur. **Q**uod autem herodes de sorobabel hec dicta esse videtur dicitur: non enim exitus eius fuit a principio ex diebus seculi. **N**ecque enim ex bethleem exiit: cum non in iudea sed in babilonia natus sit. **E**t etiam ad hoc quod dicit: Neque enim minima es: quod ex te erit. nullus enim alius illustravit fecit villam in qua nasceretur quod christus. **P**ost natiuitatem enim a finibus orbis terrarum venit visum prope et tunc locum. non autem dixit: Ex te erit filius dei: sed dux qui pascet populum meum israel. oporerebat enim in principio predicare ut non scandalizaret: et quod ad salutem hominum pertinebat predicare ut magis iducerent. **Q**uod autem dicit: Qui regat populum meum israel. **I**sr. hic dicit eos qui crediderunt ex iudeis. si autem non oēs christus regit: eoque est accusatio. **D**e gentibus autem interea tacuit: ne scandalizaret iudeos. **U**n autem mirabile dispensatione: iudei enim et magi simul se iuicem doceant. iudei a magis audiunt: quod christum in orientis regione stella predicabat: et magi a iudeis: quod prophetia antiqua cum nuntiaverunt: ut geminato testimonio confirmati ardentiori fide expectent: quem stelle claritas: et prophetia manifestabat auctoritas. **A**VG. in sermone de epiphania. **P**oterat enim stella quam magos perduxit ad locum ubi erat cum matre virgine de ipsa ad ipsam eos perducere civitatem: si tamen subtraxit se: nec eis propterea apparuit deo nec de civitate in qua christus nasceretur et ipsi iudei dicerent: In bethleem iude: filius facti fabris arche nove: qui alijs ubi eaderet presisterunt: et ipsi diluvio perierunt: filius lapidibus miliaris via oderunt: nec ipsi abulare potuerunt. **A**udierunt: et abierunt inquisitores: dixerunt: et remanserunt doctores. **N**unc quoque iudei si aliquid nobis exhibere non desinunt. nonnulli enim pagano quod eis de scripturis testimonia clara perferim: ut novum christum ante prophetam suspecti ne forte a christianis ista profecta sint: maluit credere codicibus iudeorum: et sic tunc magi fecerant: iudeos dimittunt inaniter lectitare: ipsi perunt fideliter adorare.

Tuc herodes clam vocatis magis diligenter didicit ab eis tempus stelle quam apparuit eis: et mittens illos in bethleem dixit: Ite et interrogate diligenter de puero: et cum inveniret renunciate mihi: ut et ego veniens adorem eum. **Q**ui cum audissent regem abierunt.

CHRYSOSTOMUS super mattheum. **P**ostquam audiuit herodes risu duplici modo credibile: primum quia a sacerdotibus fuerat dictum: deinde quod exemplo prophetico fuerat probatum: non tamen ad devotionem flecti nascitur regi: sed ad maliciam interfectionis eius per dolum vidit. enim quod non poterat magos nec blademitis scelerare: nec minus trere: nec auro corripere: ut sentiret in interfectione regis futuri: id illos decipere cogitavit. unde dicit: **T**uc herodes clam voca magis. **O**cculte autem vocavit eos: ut non videret iudei quos habebat suspectos: ne forte quasi reges sue gentis amatores periret consilium eius. **D**iligenter didicit ab eis tempus stelle. **R**EMI. **I**decirco diligenter: quia callidus erat: et timebat ne non reverterentur ad eum: ut tunc sciret quod ageret de puero occidendo. **A**VG. in sermone de epiphania. **F**erme autem benedictio ante visum stelle mirabilis quod esset. **S**ed tunc intelligit indicatum eis cui esset stella: quia iam diu videbat quoniam natus esset: quod per illam significat. **S**ed postquam christo nato revelatum est magis: venerunt ab oriente: et regis die adoraverunt eum: quem ante paucos dies natum fuisse didicerunt. **C**HRYSOSTOMUS in libro. **U**el ante multum tempus hec stella apparuit: quoniam multum tempus in itinere erat magis consueperunt: ut festum cum natus esset christo assisterent: eum in facijs adorantes ut mirabilior appareret. **G**LO. **S**ecundum alios vero a die natiuitatis christi credit stella tamen apparuisse et pacto officio cum nova esset deus esse. ait enim. **F**ulgens. **P**uer natus nova stella fabricavit. **C**ognito autem loco et tempore personam pueri vult non ignorare. unde dicit: **I**te et interrogate diligenter de puero. illis precepit quod absque precepto erat facturi.

CHRYSOSTOMUS in libro. **N**on autem dicit: Interrogate de rege: sed de

Hieronymus.

Hieronymus.

puero: neq. n. pncipatus nomie euz vocari sustinebat.

CHRY. sup. math. Ergo vt ad hoc eos iduceret: de uotione pmittebat: et p ea gladiu acuebat: et malicia cor- dis sui humilitatis colore depigebat. Talis e consuetudo oium malignoz qn aliquē i occulto graui ledere volunt humilitate illi et amicitia fungit. **Un diē.** Et cū iueneri- tis rēnuācie mibi: vt ego venies adozē eū. **GRE.** i ho. Adozare cū se velle simulat: vt qsi hūc si iuenire possit: extinguat. **Seqt.** Qui cū audisset regē abierūt. **REMI.** Audierūt magi herodē vt qrerēt dñm: s; nō vt ad eū re- uerterēt. Significabāt. n. bonos auditores: q bona q au- diūt a mal' p'dicatorib' faciūt: s; tñ opa illoz nō imitāt.

Et ecce stella quā viderāt i oriēte: ancedebat eos: vsq; dū venies staret sup'ra vbi erat puer.

CHRY. sup. math. Et hoc loco ondit: q cū stella de- duxisset magos ppe hierlm abscondita ē ab eis: vt relicti a stella cogerēt i hierlm interrogare de xpo fil' et manifesta- re: pp' duo: pmo ad p'susione iudeoz: q gentes stelle tā- tūmō vīdē pfirmati: xpm p alienas puicias req'rebāt. et iudei ab ifantia pphetias legētes de xpo: et i suis finib' natū nō susceperūt: omū vt interrogati sacerdotes vñ nascit xps: ad p'diciū suū rñderēt: de bethleē: q qui he- rodē docuerāt de xpo: ipsi igno: abāt de illo. et iō post in- terogationē et rñsionē habitā subdit: Et ecce stella quā vi- derāt i oriēte ancedebat eos. vt p'siderātes obsequiūz stelle: regis itelligerēt dignitatē. **AVG.** i ser. de epi. Et vt xpo plenū redderet obsequiū ipauit gradū donec ma- gos p'duceret ad puerū. Obsequiū p'buīt: nō iperū ad- duxit. supplices ondit aplissimō lumie: et tecta nati cōfu- dit sicq; discessit. vñ seqt. Usq; dū venies staret sup'ra: vbi erat puer. **AVG.** sup. math. Quid aut mirū si so- le iusticie orituro: stella mīstrabat et luina: Stetit enīz su- pra caput pueri: qsi dīcēs: Hic ē. vt q; loquēdo monstra- re nō poterat: stādo demonstraret. **GLO.** Hic aut ap- parēt q stella i aere posita erat: et domū i q puer erat mī- nū vicina: alit' enī domū nō discreuisset. **AMBRO.** sup. lucā: Hec aut stella via ē: et via xps: q i mī carnatio- nis mysteriū xps ē stella: ipse. n. ē stella splēdida et matu- tina. vñ vbi herodes ē: nō videt. vbi aut xps: rurū vide- tur et viā mōstrat. **REMI.** Uel stella significat q az dei: herodes diaboli. q aut p p'ctū se diabolo subdit: mox etiam p'dit. q si p p'ctū recesserit: mox grām iuenit: que nō dimittit donec p'ducat ad domū pueri. i. ecclesiam.

GLO. Uel stella ē illuminatio fidei: q ad primū dūcūt qua dū diuertūt ad iudeos: magi amittūt: q dū a malis p'siliū querūt verā illuminationē p'dunt.

Videntes autē stellā: gauisi sunt gaudio ma- gno valde. Et intrantes domū inuenerūt puerū et mariā matre eius: et procidentes adorauerunt eum: et apertis thesauris suis obtulerunt ei mune- ra: aurum ibus: et myrrham.

GLO. Postq; p'misit stelle obsequiū: subiūgit euāgelī- sta magoz gaudiū dīcēs: Viden aut stellā gaui. sūt gau- ma. valde. **REMI.** Et sciendū q nō satis fuit dīcere euāgeliste: Gauisi sūt. s; addidit: Gaudio magno. et val- de. **CHRY.** sup. math. Gauisi ergo sūt: q spes eoz nō erat decepta: s; apli' pfirmata q tāti itineris non sine cā susceperūt laborē. **GLO.** Gaudio gaudet: q pp' deū gaudet: q ē v'z gaudiū. Addidit aut et magno: q de ma- gno gaudebat. **CHRY.** Per mysteriū enī stelle itelli- gebāt: qm dignitas tūc nati regis excedebat mēsurā oi- um mūdialiū regū addidit etiā valde. **REMI.** Quia voluit ondere q magis gaudet hoies de rebus perditis q semp possessis. Subdit aut: Et intrā. domū inue. puer.

LEO papa. i. ser. de epi. Quāitate parui: aliene opis idignū: fandi ipotētē: et nulla ab hūane ifantie generalita- te discretū: q sic fidelīa erat testimoniā: q i eo maiestātē

iūisibilis diuinitatis onderēt: ita pbatissimūz debebat eē sepiternā illā cēntiā filij dei verā suscepisse hois naturā.

Cū Maria matre eius. **CHRY.** sup. math. Nō oīa- demate coronata: aut i lecto auro recubente: s; vix tu- nicā hūte vñā: nō ad ornamētū cor-pis: s; ad tegumētūz nuditatē qle hēre potuit carpētarij vxoz pēgre p'stituta. Si ergo regē terrenū grētes venissent: magis fuissent cō- fusi q gauisi: q tāti itineris labores sine cā suscepissent. Nūc aut q; celestē regē q'rebāt: nī nībūl regale videbāt: in eo tñ solū stelle testimonio p'tenti gaudebāt oculi eoz p'ceptibile puerū aspiceret: q spūs i corde eoz terribile eū mōstrabat: vñ p'cidentes adorauerūt eū. vident enī ho- minē: et agnoscut deū. **RABA.** Diuio aut nutu factū ē: q abierat ioseph ne aliq male suspitōis occasio daret gētib'. **GLO.** Qui h'z morē sue gētis in donis offeren- dis sequant: arabes enī auro: thure et diuersis generib' aromatu abundant: tñ aliqd mysterij munerib' demōstra- re volebāt. vñ sequit: Aptis thesauris suis obtulerūt ei muna: aurū: ibus: et myrrhā. **GRE.** Aurū quippe re- gi p'gruit: ibus vō i dei sacrificiū ponebāt: myrrhā autē mortuoz corpa cōdiunt. **AVG.** i ser. de epi. Aurū igit soluit qsi regi magno: thūs inolat vt deo: myrrhā p'fec- qsi p salute diuz morturo. **CHRY.** Hec aut nī tūc nō itelligebāt: fm qsi mysteriū ista gerebant: vel qd significa- ret vñ quodq; mun': eoz nībūl p'tariū ē. Sra enī que il- los hec oīa facere hortabāt: ipsa ordinauerat vñuer'sa.

REMI. Et sciendū q isti nō singuli singula obtulerūt: s; singuli tria: et singuli cū suis munerib' regē deū et ho- minē p'dicauerūt. **CHRY.** in ho. verēcūdent q Mar- tion et paulus famosetā: q nolūt videre: q magi vide- rūt: q ecclesie sūt p'genito: res: deū i carne adorantes. qm enī i carne erat: facie mōstrāt et p'sepe. qm aut nō vt puz- boiem adorant: s; vt deū: demōstrant dona q deo offer- re decēs erat. Cōfundant et iudei videntes se p'uentos a magis: et neq; post illos venire studēt. **GRE.** Potest et i his aliud itelligi. Auro nāq; sapia designat: Salomōe teste: q ait: Thesaur' desiderabilis req'scit i ore sapientis. Thure qd deo icēdit: virt' orōis exprimit: fm illud. Di- rigat oro mea sic incēsu i p'spectu tuo. Per myrrhā vero carnis mortificatio figurat. Nato ergo regi aurū offeri- mus: si i p'spectu ei' sapie lumie splēdemus. Ibus offeri- mus: si p' orōnū studia deo redolere valeam'. Myrrhā offerim: si carnis viciā p' abstīnētiā mortificamus.

GLO. Tres aut viri q offerūt: significant gētes de tri- bus partib' mūdi veniētes. Thesaurōs aperit dū fi- dē cordis p'fessione onduunt. Bñ aut i domo docētes ne thesaurū bone cōscie iactādo p'palem'. Offerūt tria mu- nera: hoc ē fidē scēte trinitatis. vel aptis thesauris scri- pturariū: hīstoriā: moralē: et allegoriciū sensū offerūt. vel logicā: phisicā: et ethicā: dū illa fidei seruire faciūt.

Et rñso accepto in sōnis ne redirēt ad hero- dē: p aliā viā reuersi sūt in regionē suā.

AVG. i ser. de epi. Herodes ipius scūs ex timore eru- delis voluit desecire. S; quō poterat cape euz: q ipsas fraudes venerat apurare: Ut ergo ei' fraus elideret. seq- tur: Et rñso accepto. **HIERO.** Qui enī munera obtu- lerūt dño: pñ rñsus accipiūt. Rñsū nō p angelū fieri dē: vt meritoz ioseph puilegiū demōstraret. **GLO.** fit au- tē hec rñsio p ipz dñm: q null' ali' viā reuersiōis ituit: nisi ille q dicit: Ego sū via. nō m loq' puer ad eos: ne di- uinitas ate tps reuelet: et vt vera hūanitas habeat. Dicit aut: Et rñso accepto. Sic enī moyses tacitus clamat: sic isti plo affectu interrogabāt qd diuina iuberet voluntas. Dicit aut: Per aliā viā reuersi sūt i regionē suā. qā ifide- litati miscēdi nō erat iudeoz. **CHRY.** in ho. Intrare aut magoz fidē q'iter nō scādilligāt sūt i seipis dīcētes: Si magn' ē puer hic: q necessitas fuge ē: et occulte recel- liōis: Hoc enī ē vere fidei nō q'rere eas eoz q v'e p'cipiū- tur: sed

Hierony. b.

nir: s; suaderi solū ab eis. **CHRY.** sup. math. Si autē magi xpm qm terrenū regē qm iūenietes eū apud ipsū māsset: nūc autē adorauerūt et reuerſi sūt. Cū autē reuerſi fuissent: māsset colētes deū magis qm an: p dīcantes multos erudierūt. Et deniq; cū thomas iūisset ad puīcīā illā adiūcti sūt: et baptisati facti sūt executores p dīcātis ipsi. **GRE.** Magnū vō nobis aliqd magi inuūt qm i regionē suā p aliā viā reuertūt. Regio qppe nra paraclisus: ad quē Jēsu cognito redire p viā q venimus. phibemur. A regione etenī nra: supbiēdo: visibilia sequēdo: cū bñ veritū gustādo discessim. s; ad eā necesse ē vt fīēdo: obediēdo: visibilia ptenēdo: atq; appetitū carnis refrēnādo redeam. **CHRY.** sup. math. Nec etiā erat possibīle: vt qz ab herode ad christū venissent: redirēt ad herodē. q. n. relicto xpo ad diabolu trāsēūt p peccatū: frequēter p pniām reuertunt ad xpm. Qui enī fuit i nocentia: dū nescit qd sit malū: facile decipit. S; cū expertus fuerit malū qd iuenit: et recordat bonū qd pdidit: punitus redit ad deū. Qui autē relicto diabolo venit ad xpm difficile redit ad diabolu: qd dū gaudet in bonis que iuenit: et recordat mala q euasit: difficile redit ad malū.

Qui cū recessissent: ecce angelus dñi apparuit in sōnis ioseph dicens: Surge et accipe puerum et matrē eius: et fuge in egyptū: et esto ibi vsq; dū dicam tibi. Futurū ē ei: vt herodes querat puerū ad pdendū eū. Qui consurgēs accepit puerū et matrē eius nocte et recessit in egyptū. Et erat ibi vsq; ad obitū herodis: vt adimpleretur qd dictum est a dño per prophetas dicentē: Ex egypto vocauī filium meum.

RABA. Sic permittit mathe dñe purificatiōis in q oportebat pmo genitū offerri i tēplo: et agnum vel paritū: nō autē colūbarū. Et quāuis timerēt herodē: tñ nō sūt ausi trāsgredi legē: qn ad tēplū puerz deferret. Cū itaq; rumor de puero iā inciperet dilatari: mittit āgel q i egyptū faciat puerū trāspozari. vñ dicit: Angel dñi ap. in sō. ioseph. **REMI.** Per hoc q semp āgel ioseph in sōnis apparuisse dñi mystice designat: q illi q a curis terrenis: et secularib; negotiis qd cū pfrui āgelica visione merēt. Dicit ergo ei: Sur. et acci. pue. et ma. ei. **HILA.** Cū despōsata eā iusto significabat: pūgē nūcupauit: sed p partū mī tñ Jēsu ondit: vt quēadmodū iusto ioseph deputaret marie i vīginitate pūgē ita venerabilis eius ondere ē i tēsu mīis vīginitas. **CHRY.** sup. mat. Non autē dicit: accipe mēz et puerū ei: s; ecouerſo: qz nō ppe mīem puer nat ē: s; ppe puerū mī pparatā ē. Sed q: Et fuge i egyptū. Quō autē fili dñi an hōiem fugit: aut qd li beret de inimicis: s; i tēple inimicos suos timet. Et p mū q dē oz vt regulā hūane nature quā suscepit pfuer: et i hac pte: qz hūane nature p puerilitatē puenit fugere ptatē mī nāre: deinde vt ceteri xpiani cū necessitas psecutionis ad uenerit fugē nō erubescāt. S; qre in egyptū: Recordat ē enī dñs q nō in finē irascit: quāta mala fecerit sup egyptū: iō mittit filiū suū i eā: et dat illi magne recōciliatiōis signū: vt decem plagas egypti vna medicina sanaret: vt ppli q an fuerat psecuto: ppli pmo geniti: custos fieret filiū vīgenti. vt qz illi violēter dñi sūt: isti cū deuotione scruiēt: vt iā nō iēt ad mare rubrū demergēdi: s; vocarent ad aq; baptisimatis viuificādi. **AVG.** i ser. de epi. Audi etiā magni mysterij sacm. Moyses aliqñ i egypto pfidīs clauserat dñe: illuc xps adueniēs sedētib; in tenebris reddidit lucē: fugit: vt illuminaret: nō fugit vt lateret. Sequit: Et esto ibi vsq; dū dī. tibi futurū ē enī: vt hero. pue. qrat ad pdendū eū. Putabat enī infelix tyrān q saluatoris aduētū regali se folio detrudēdū: s; nō ita ē. non ad hoc venerat christū: vt alienā gloriā iuaderet: s; vt suā donaret. Sequit: Qui cōsur. acci. pue. et ma. ei. noc. et se

cessit i egyptū. **HILA.** s. idolis plenā: Jā. n. post iudeo rū infectione iudea reliquēs: ignorātī seculo colēd? infert. **HIERO.** Cū igit tollit puerū et matrē ei? vt i egyptū trāseat: nocte tollit i tenebris. qñ vō reuertit i iudea: nec nox nec tenebre ponūt in euāgelio. **CHRY.** sup. math. Ois enī psecutiōis āgustia nox ē: refrigeriū autēz dies. **RABA.** Vel qd luce vā recedēte lucis ipi mores in tenebris remāsērūt: ipsa vō redeūte illuminantur.

CHRY. i ho. Uide aut statz ipso nato tyrānū infanti re: et qm cū puero ad extraneā effugat regionē: vt si tu incipiens alicui spiritali rei deseruire: videaris tribulari: nō turberis: s; oia virilit feras hoc hñs exēplum. **BE.** Qd enī dñs a parētib; sublat? ē in egyptū: significat electos septi maloꝝ iprobitate suis effugados ex sedibus: vel etiā exilio dānados. Si qdē ipse q suis erat pceptu rus: Cū vos psecuti fuerit i vnā ciuitatē: effugite i aliaz: p m fecit qd pcepit: fugiēdo hōiem qñ hō i terra: quem stella magis paulo an adorādū mōstrauit ex celo. **REMI.** Qaut dñs in egyptū iurans ē: p dixerat elias cū ait: Ecce dñs ascēdet sup nubē lenē et igrediet egyptū: et dispdet simulacra egypti. **REMI.** Cōsuetudo aut fuit isti euāgeliste oia q dixit pfirmare: et hoc iō: qz iudeis scribebat: Jōq; subiūgit: Ut adiple. qd dñm ē a dō. p. p. phe. dīcē. Ex egypto vō. f. mēu. **HIERO.** de optio genere iterptād: Hoc. lxx. iterptēs nō hnt: s; in Osee ppheta iuxta hebraicā scribit vītātē: Quia puer isrl: et dilexi eū. Ex egypto vocauī filiū meū: p quo. lxx. trāstulerūt: Quia paruul? ē isrl? et dilexi eū: ex egypto vocauī filiū meū. **HIERO.** sup. osee: Hoc autē testimonio vītē euāgelista: qz hec typice referūt ad xpm. Notādū. n. q i hoc ppheta: et alijs ita de aduētū xpi: et deuotiōe genū p nūciat vt radix historie nō penit? deserat. **CHRY.** in ho. Est etiā ppheticē lex multa multotiēs de alijs: copleri autē in alijs: sic de symeone et leui dñm ē. Diuidā eos i iacob: et dispqā in isrl: qd nō i eis s; i nepotib; ppletū ē qd et hic apparet. Christ? enī natura dei fili? ē: et sic in eo ve ppheta pplet. **HIERO.** Possum autē et hūc locū p solari: et iudicem testimonij ex numeris: De ex egypto vocauit eū: glia ei? sic vnico mīs. **REMI.** Per ioseph aut designat ordo p dicatorz: p Maria sacre scripture: p puerū noticiā saluatoris: p psecutiōnē herodis psecutiō quā passa ē ecclia i hierosolymis: p fugā ioseph in egyptū trāstus p dicatorū ad gētes infideles: Egypt? n. tenebre iterptat. p tps quo fuit i egypto spaciū ipis ab ascensione dñi vsq; ad aduētū antichristi: p obitū herodis extinctio inuidie in cordibus.

Tūc herodes videns quoniam illulus esset a magis: iratus est valde: et mītes occidit oēs pueros q erāt in bethleē et in oibus finibus eius a bi matu et isra: fm tēpus qd exqsierat a magis.

CHRY. sup. math. Postq paruul? iesus magos suo iperio subiugauit: non ptatē corpis s; grā spūs trāsebat herodes: qz qd ipse sedēs i throno regni suadere nō potuit: his iesus paruul? placuit i psepio iacēs: deinde ptenentes cū magi addiderūt cās doloris. vñ dī: Tūc hero. vī dēs qm illu. cēt a magis ira. ē valde. Illa enī regū ira magna et iextigubīl ē: quā regni gel? accēdit. S; qd fecit: Mītes occidit oēs pueros. Sic. n. bestia vīnerata: qd qd ocul ei? occurrūt: qñ actorē sui vulneri dilaniat: sic et ille delusus a magi irā suā sup paruulos diffūdebat. Dicebat. n. cogitāsi furore: Ete magi puerū iuenerūt: quē regnatū rū dicebāt: nā rex regni celo replet? de his oia timer: oia suspicāt. Jō q mīst? et infecit oēs paruulos: vt vnū iuenerit in oib;. **AVG.** i ser. de epi. Et dū isequt xpm regi nfo coeui: pcurant exercitiū stolis victricibus cādīdatum.

AVG. in ser. de inocētib;. Ecce pphan? hostis beatiss paruul? nūq; tātū pdere potuisset obseqo qñ pfuit odio nā qm ptra eos iniquitas abūdauit: tātū grā bndictionis

Hieronym. b.

Hieronym. b.

Hieronym. b.

Hieronym. b.

effulfit. IDEM. O paruuli bti: ille de v'ra corona du-
bitabit i passioe p xpo: q etia paruul' baptisnu pdesse
no existimat xpi: na q nat' hie potuit p'dicatores agelos
narratores celos: adozatores magos: potuit i illis ne p
eo sic moriret p'stare: si sciret illa morte pituros: i no po-
tius maiore felicitate victuros. Absit vt ad liberandos
hoies xps ventis de illoz p'mio q p illo inficerent: ni-
hil egerit q pedes i ligno p' eis a qb' interficeret: orauit.

RABA. No e aut p'et' vastatioe bethleē: sz adiacētia
loca vastauit: nec vlla misericordia etatis habuit: a filio
vni' noctis vsq ad filiu duoz ānoz: qn oēs occideret.
vñ subdit: In bethleē i oib' finib' ei' a b'matu i infra.

AVG. i ser. de epi. In celo eni viderat magi ignouissi-
ma stellā nō an paucos dies: sz an finē biēni sic inq'reti
herodi patefecerūt. vñ a b'matu i infra occidit ifantes: p
p' qd seqt: sz tps qd exq'sierat a magis. AVG. i ser. de
ino. Uel q: timebat ne puer cui sidera famulāt: spēm suā
paulo sup etatē vel ifra trāffo: maret: vel etatē sui tps oc-
cultaret: iō videt pueros a b'matu vsq ad pueros vnius
diei interfecisse. AVG. de cō. euā. Uel aliquoz magis
ppinquatū p'culo: i troib' agitāt: herodes ab illa cu-
ra. i. inficiēdi pueros mēte abrepta i alijs poti' occupat.
vel potuit credere magos fallacis stelle vitiōe deceptos
postea q nō iuenerūt quē natū putauerant: erubuisse ad
se redire: atq: ita timore depulso a psequēdo puero qe-
uit. i sic p'letis dieb' purgatiōis tute cū illo ascendere po-
tuerūt. Quis eni nō videat vñ illū diē regē mltis occu-
patū latere potuisse: deide vulgatis reb' q in tēplo dicte
facteq: fuerāt: herodes sensit se a magi illuſū: ac deide sic
hic dicit: multos ifantes occidit. * BEDA in ho. In hac
aut morte pueroz: oium xpi martyri p'iosa ē mors de
signata: q paruuli occisi sūt: significat p humilitatē meriti
ad martyri pueniēdū gloriā: q in bethleē in oib' finib'
ei' occisi sūt: oñdit in iudea. vñ ecclie cepit origo: i vbiqz
p orbē psecutionē securatā. q h'mi occisi sūt: doctrina et
opatiō pfectos indicāt. Qui vō ifra simplices: q illi d-
dē occisi sūt: i christus euasit: insinuat cor: pōra martyri
ab ipijs posse periri: sz xps ab eis nō posse auferri.

Tūc adimpletum est: quod dictū est p hiere-
miā pphetā dicentē: Vox in rama audita ē: plo-
ratus i vlulat' multus: rachel plorat filios suos
i noluit consolari: quia non sunt.
Quia euāgelista horrore iplēuit auditozē crudelē occi-
sionē. CHRY. in ho. Narras rursus mitigationē ap-
ponit: oñdes q hec nō scā sē deo nequeite phibē atq: i q-
rate: sz p pphaz p'dicte. vñ dicit: Tūc iplētū ē. HIER.
sup hiere. Hoc hieremie testimoniū i mathe' non fm be-
braica v'itatē: nec iuxta. lxx. p'mit. Ex q p'piciū ē euā-
gelistas i aptos nō i'p'ratōnē alicui' secutos: sz tanq
hebreos qd legebat hebraice suis f'monib' exp'essisse.
HIERO. sup mat. Q aut dicit: In rama. nō putem lo-
ci nomē cē: qd ē iuxta Gabā: sz Rama excelsū i'p'ratat:
vt sit sēsus. Vox i excelsō audita ē. i. lōge lateqz disp'sa.
CHRY. sup mat. Uel qm de morte inoētiū: iō i excel-
so audiebāt: fm illd: Vox paupis penetrat nubes. Q au-
tē dicit: Plorat: sctū paruuloz oñdit. Q aut dicit: Vlu-
lat': matru significat lamētū. i paruulis aut mors facie-
bat finē dolo: iō: i matrib' aut semp p memoriā reparat.
iō dicit: Vllulat' mult': rachel plorat filios suos. HIER.
De rachel nat' ē beniamin: i cui' tribu nō ē bethleē. Que-
rit q quō rachel filios iude. i. filios bethleē qsi suos plo-
ret: Rādebim' b'reuē: q sepulta sit iuxta bethleē i effra-
ta: i ex corp' scti hospitio m'is nomē accepit: Siue qm
iuda i beniamin due tribus iūcte crāt: i herodes p'ce-
pat nō solū i bethleē interfici pueros: sz i oib' finib' ei'
p occisionē bethleē itelligim' multos etiā beniamin fuis-
se cefos. AVG. de q. no. i ve. te. Uel q: filij beniamin
q ad rachel p'ueri: olum a relijs tribub' extitū sūt: i i pñ

tū i futuro crasi. Tūc rachel cepit filios suos plāgere:
qn filios sorozis sue i tali cā vidit occisos: vt etne vite
hēdes existeret: cui. n. aliqd aduersū eueniat ex felicitate
alteri: ifausta misere luget. REMI. M'pfit aut sctūs
euāgelista ad exaggerādā magnitudinē luct': vt dicet eti-
am rachel mortuā plorasse filios suos: i noluit p'solari:
q: nō sūt. HIERO. Et hoc fm duplicē itelligētiā: si
ue q eos i eternū mortuos existimaret: siue q se p'solari
nollet de his: quos scitū ē victuros: vt sit sēsus: Nō
luit p'solari de hoc q nō ē. HILA. Nō eni nō erat hi
q mortui putabant: i c'nitatis eni p'fectū p martyri glāz
efferebat. p'solatio aut rei amisse erat p'stada: nō aucte.
HILA. sup matth. Rachel ecclie typū p'mit diu sterili:
nūc fecūde. hui' plorat: ex filijs nō iccirco qz p'ceptos
volebat audire: sz qz ab his p'mebat: quos filios retine-
re voluisset. RABA. Uel significat eccliam qdē plora-
re scōzū de hoc seculo ablatiōez: sz nō ita velle se p'sola-
ri: vt q seculū morte vicerūt: rursum ad scti certamā secu-
redeat tolerādā: q: nō sē vltra reuocadi i mudū. GLO.
Uel nō vult p'solari i p'nti: q: nō sūt: sz oēm spēm i p'ntia
tione ad eternā trāsmittit vitā. RABA. Bñ aut rachel:
q: quis vel vidēs dicit: eccliam figurat: cui' tota itentio vt
deū cōtēp'et: iugilat. i ipsa ē ois cētesima quā p'astor in
humeris reponat.

Defuncto autē herode: ecce angelus dñi ap-
paruit in sōnis ioseph in egypto dicens: Surge i
accipe puerū i matrē eius: i vade in terrā israhel.
Defuncti sunt enī: qui querebant animam pueri.
Ex eccliaistica historia: Cū p sacilegio: qd herodes i sal-
uatozē p'miserat: i seclē qd inq' vox ei' pegerat: vltio cū
diuina purgēt i morte: co: p' ei' vt ioseph' refert: moribus
iustis diuersus: ita vt diceret a vati' nō morbi corp'is
hec: sz diuie vltiōis ē supplicia: ipse aut furor iā plen'
nobiliores i p'marios ex oī iudea ad se colligi i recludi
iubet i carcē: madās statū vt spm exhalasset oēs iherici:
vt ei' obitu oīs iudea desleret iuita. Paulo aut an q nō
iustimū spm reddēt: Antipatru filiu suū iugulauit: p' du-
os pueros qd an necauerat. f. alexādru i aristobolu. Ta-
lis igit herodis fili': q digna supplicia seclē: qd i bethleē
erga paruulos gesserat: i p' iudis saluatoris exactus ē:
ab euāgelista designat cū dicit: Defuncto aut herode. HIE-
RO. Multi p'p' ignorātiā historie labūt i errore: putan-
tes eundē ē herodē: a quo i passioe dñs irridet: i qui nūc
mortu' ē: i refert. Ergo herodes ille qui cū pilato postea
amicitias fecit: hui' herodis fili' ē: frat' archelai quē Ty-
bert' cesar lugdunū relegauit: frat' eoz ei' herodē successo-
rē regnificat. P'mo q herode defuncto: Ecce apparuit
angel' dñi i sōnis ioseph i egypto dicens: Surge i accipe
puerū i matrē ei'. DIONYS. i cele. hierar. Uide qm ipe
iesus supcelestib' cētijs existēs: ad id qd fm nos ē imu-
tabilit' veniēs nō refugit ad se ordinatā i assūptā huma-
nā ordinatiōē: sz obediēs subdit' dei p'is p angelos di-
spositiōib': i p' medios ipsos anūciat ioseph a p'ze dispo-
sita filij ad egyptū recessio: i iterū ad iudeaz ex egypto
trāductio. CHRY. Uides enī qz ioseph ad misteriu
Marie erat elect': eūte enī illa i egyptū i redeiūt: qd mī-
steriū ei tāre necessitat' ipleret: nisi desposata fuisset: Nā
i p'ma qdē facie maria puerū nutriebat i ioseph p'serna-
bat. reuera aut puer i matrē nutriebat: i ioseph tuebat.
seqt: Et vade i trā israhel. Quasi medic' n. descēdit i egyptū
vt visitaret eā lāguētē errorib': nō vt remaneret i ea. Ra-
tio assignat cū subditur: Defuncti sūt enī: qui querebat
aiam pueri. HIER. Ex hoc loco itelligim' nō solū he-
rodē: sed etiā sacerdotes i scribas eo tpe necē dñi fuisse
meditatos. REMI. Sz si multi fuerūt: quō in tā breui
spacio extitū sūt: qz vt dñm ē: herode mortuo occisi sūt
oēs maiores qd i custodia tenebant. CHRY. sup mat.
Qd dicit p'silio scōm cē: qz p'serūt herodē: vt iudreret pue-
rum i

Hierony. b.

Hieron. b.

Hierony. a.

Hierony. a.

Hierony. a.

Hierony. b.

ru' et occidit: qz scrip' e' **Turbat'** e' herodes et ois hiero-
lyma cu' illo. **REMI.** Aut certe locut' e' euangelista per
spem tropi qm' multi ponunt p' vno. In hoc aut q' dicit:
Hanc pueri destrunt herent. q' dixerunt xpm' no' sup'sis
se aiam: sz loco aie huius diuitate. **BEDA** i ho. **Q** au-
te occisus p' dno pueris herodes no' loge post obijt: et io-
seph dnm' cu' m're ad terrā isrl' reduxit: significat oēs p'se-
cutiōes q' p'tra eccl'ia z erāt mouēde: p'secutoz morte v'n
dicādas: et pacē eccl'ie denuo reddēda: et scōs q' latuerāt
ad sua loca reuersuros. vel q' defuncto herode: redit ad
terrā isrl' iesus: denuciat q' **Enoch** et **belia** p'dicātib': iu-
dei sopita moderne iuidie flāma fidē v'itatis accipiet.

Qui plurgens accepit puerū et matrē eius: et
venit in terrā israel. Audiēs autē q' archelaus re-
gnaret i iudea p' herode patre suo timuit illo ire:
et admonit' in sonis fecerūt i partes galilee. Et ve-
nies habitauit in ciuitate q' vocat naçareth: vt ad-
ipleret qd dcm' ē p' pphetas: qm' naçare' vocabit'.

GLO. Angelice admonitōi ioseph no' iobediēs fuit.
vñ seqt'. Qui plur. acce. pue. et ma. ei. et ve. i terrā isrl'. Nō
enī determinauerat āgel'. i quo loco ire isrl': vt dubitate
ioseph iterū reuertat' et frequētiōi visitatōe āgeli certior
redderet. vñ seqt'. Audiēs autē q' archelaus regnaret i iu-
dea p' herode p're suo: timuit illo ire. Ex h'istoria iosephi
habuit siqdē herodes vxores. xx. ex q'ru' septē numero
sā suscepit iobolē: p'mogenit' ei' atq' ex iofida: alexan-
der: et aristobol' ex mariamie: archelaus ex mathaca sa-
maritide: herodes atipas q' postea tetrarcha fuit: et phil-
lipp' ex cleopatra hierosolymitide. Trib' igit' primis ab
herode interfectis: et post mortē ei' occasiōe testi p'ris: ar-
chelaus gubernationē regni vsurpāt: et cā de successione
regni ad cesarē augustū delata: tandē de p'silio senat' oēs
herodis monarchiā distribuit: mediā partē. s. idumeā et
iudeā tradēs archelao sub noīe tetrarchie: pollicit' se fa-
cturū eū regē: si se dignū p'buisset. Mediā vō p'te i duas
secuit tetrarchas: fecellitqz galilea i partē herodis tetrar-
che: Jurei vō et traconitidis regio philippo. scūs ē er-
go post herodē defunctū archela' q'si d'arch': qd dñi ge-
n' hic regnū appellat. **AVG.** de cō. euā. Sz hic aliq's
q'ret: quō sic lucas narrat: dāt p'tes ei' p' oēs ānos peni-
tētiē i hierlm': si archelai timorē ibi phibebant accedere:
hoc dissoluē nō ē difficile: fieri enī poterat vt p' diē festū
iter tā ingēte turbā latent ascēderēt mox reuersuri: cū tñ
alijs dieb' habitare metuerēt: vt nec solēnitare p'termis-
sā eēt irreligiōsine: nec i p'riua māsōe p'spicui. Itē quoz in-
tellect' p'z vt q' lucas dicit p' oēs ānos eos ascēdere soli-
tos i hierlm': tūc accipiam' sc'm: cū iā nō metuerēt arche-
laus: q' fm h'istoriā iosephi solū. ix. ānis regnauit. Seqt'.
Et admonit' i sonis fecerūt i partes galilee. Sz forte hic
q'spiā moueat cū matthe' dixerit: iō timuisse ioseph cu'z
puero redeūtē ire i iudeā: qz cū p're suo herode archela'
fili' ei' regnabat: quō potuit ire i galileā: vbi ali' fili' eius
herodes tetrarcha erat: vt lucas testat. Quasi vero ipsa
sint t'pa qd' puero timebat: q' lucas p'memorauit: q' vsqz
adeo mutata erat: vt i ipsa iudea nō rex eēt archela': sed
p'ses p'lat'. **GLO.** Sz tūc q'rit: q're nō timuit ioseph in
galileā ire: cū et ibi archelaus regnaret: sz mel' potuit la-
tere cū puero i naçareth q' in hierl'z vbi erat caput regni
archela'. **CHRY.** i ho. Et etiā qz villā natiuitatis mu-
tauit: res obubrat: ipet' enī ois erat aduersus bethleē et
fines ei'. Venit igit' ioseph i naçareth et piculū fugiēs et i
patriā rediēs. vñ sequit'. Et ve. habi. i ciui. q' voca. naça.

AVG. de cō. euā. forte et hoc mouet: quō dicat mat-
the' p'p'tea cū puero iesu parētes ei' isse i galileā: qz me-
tu archelai i hierlm' ire noluerit: cū p'p'tea magis isse gali-
leā videat: qz ciuitas eoz erat naçareth galilee: sic lucas
nō tacuit: Sz itelligēdū ē: vbi āgel' in sonis i egypto di-

xit ad ioseph: **Uade** i terrā isrl': sic intellectū p'mo eē a io-
seph: vt putaret recti' eē p'gere i iudeā: ipa enī p'mit' itelli-
gi potuit tra isrl'. Postq' vō p'perit ibi regnare archelau
noluit obijcere se piculo: cū possz terra isrl' etiā a galilea
itelligi: qz et ipsā p'p's isrl' colebat. Quāq' possit et aliter
solui: qz potuit vidē parētib' xpi nō eē habitādū ibi: cu'z
puero: nisi in hierusalem vbi erat templum dñi: illuc
iussit nisi archelai p'nta terrerent. Nō aut d'iuisit iube-
bant in iudea vel hierlm' habitare: vt de archelao qd' ti-
mebat p'tenere: sz i terra isrl' in q' etiā vt dcm' ē poterat in-
telligi galilea. **HILA.** Uerū typica p'seruata ē: ioseph
enī aploz tenet spēm: qbus xps circūferēd' ē credit'. Hī
tāq' herode mortuo. i. p'plo ei' i passiōe dñi dep'dito: iu-
deis p'dicare sūt iussit: missi. n. erat ad oues p'ditas dom'
isrl'. sz manēte hēditarie f'idelitatis dñati memuit: et rece-
dit p' vsū: admonit' spūs sci donū i gētib' p'tēplātes ad
eū p'serūt xpm'. **RABA.** Uel hec vltima t'pa eccl'ie defi-
gnat: qm' plurimis iudeoz ad p'dicationēz enoch et helie
pueris: ceteri ad istinctū anti xpi cōtra fidē pugnabunt.
Pars igit' iudee i q' regnabat archela' anti xpi seqēs oñ
dit. Naçareth aut galilee quo trāsfert xps partē eiusde
gētis q' fidē ē susceptura designat. vñ galilea trāsmigratō
naçareth aut flos v'itū it'p'tat: qz eccl'ia quo ardēt' a
terrenis ad celestia trāsmigrat: eo magis v'itū flore et
germie abūdat. **GLO.** Huic aut p'phetē testimoniū ad-
iungit dicens: Ut ipse. qd' di. ē p' p'phc. q' naça. voca. **HIE**
RO. Si fixū de scripturis posuisset exēplū: nunq' dice-
ret: Qdcm' ē p' p'phetas: sz simplr: Qdcm' ē p' p'phetā.
Tūc aut plurāl' p'phas vocās: oñdit se nō vba de scri-
pturis sup'sisse. Naçareus it'p'tat scūs: scū aut dñm fu-
turū ois scriptura p'memorat. Possumus et alit' dicē q'
etiā eisdē v'bis iuxta hebraicā v'itatē in **Esaia** scriptū sūt:
Et erit virga de radice iesse: et naçareus de radice p'urgeret

CHRY. in ho. Aut forte legerūt et aliquos p'phetas
ita dicetes: qd nō sūt nobis canonizati: sic **Nathan** et **El-**
dra. Et qm' hoc p'phetatū erat: manifestat philippus oī-
cēs ad nathanaelē quē scripsit moyses i lege. Inuenim'
iesū a naçareth. vñ etiā prius xp'iani naçarei vocabant: sz
apud antiochiā mutati ē hoc nomē: et dicti sūt xp'iani.

AVG. de cō. euā. Hec aut oia q' sūt a natura rōne ma-

gor: et deiceps lucas tacet: hoc p'inde cognoscēdū q' de
inceps ad cetera valeat sic vñquēqz euāgelistaz p'tere
re narrationē suaz: vt tanq' nihil p'termittētis series oī
gesta videat. tacitis. n. q' nō vult dicē: sicea q' vult dicē il-
lis q' dicebat adiungit: vt ipa p'tinuo seq' videant. Sz cū al-
ter dicē: ea q' alter tacuit: diligētē ordo p'siderat' idicat lo-
cū: vbi ea potuerit a q' p'termisita sūt trāsilire. **CA. III.**

In diebus aut illis venit ioānes baptista

p'dicās in deserto iudee et dicens: P'niā

agite appropinqbit. n. regnū celoz. Hic

ē. n. de quo dcm' ē p' esaiā. p'phetā dicētē: Vox cla-

mantis in deserto parate viam dñi: rectas facite

semitas eius.

CHRY. sup math. Sol appropians anq' appareat:

mittit radios suos: et facit albescere orientē: vt precedēs

auroza aduētū diei demonstrat: sic dñs natus i mūdo an-

teq' appareat p' doctrinā: spūs sui fulgoze trāsmisso illu-

minauit ioānē: vt p'cedēs ille aduētū ānunciet saluato-

ris. et iō post ortū xpi enarratū doctrinā eius enarratu-

rus euāgelista et baptisimū in quo testimoniūz habuit de

precursoze: et baptista p'remittit dicens: In diebus aut il-

lis venit ioan. bapti. p'di. in deserto. **REMI.** his aut

verbis bti ioānis nō solū tēpus et locū et p'sonā: sz etiam

officiū et studiū demonstrat. Tēpus generale demonstrat

cū dicit: In diebus aut illis. **AVG.** de con. euā. hoc

aut tēpus lucas p' terrenas p'tates exp'ressit cū dixit: An-

no. xv. Sed intelligere debemus mattheū cū diceret: In